

УДК619:616.8:636.1

Галатюк О.Є., д-р вет. наук, професор,

Бегас В.Л., канд. вет. наук, доцент,

Антонюк А.А., канд. вет. наук, ст. викладач,

Дроботюк К.О., аспірант,

Калнаус О.Р., пошукач,

(Житомирський національний агроекологічний університет)

АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕТЕРИНАРНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ГАЛУЗІ КОНЬРСТВА

Актуальність напрямку досліджень. Герпесвірусні інфекції коней поширені практично повсюдно, Україна не є винятком. Основою загальної профілактики герпесвірусних інфекцій коней є уникнення чи мінімізація впливу стрес-факторів та імунодепресантів на коней, дотримання ветеринарно-санітарних норм утримання та годівлі. Правильно проведена імунізація в більшості випадків дає змогу полегшити клінічний перебіг хвороби і запобігає абортам. Інвазійні хвороби коней (параскароз, оксіуроз, драшійоз, габронемоз та стронгілятози) масово поширені на конефермах та спеціалізованих господарствах України. Вищевказані хвороби коней завдають значних економічних збитків та стримують розвиток племінного та користувального конярства, а отже є актуальним для досліджень щодо пошуку засобів і методів боротьби з ними.

Для виявлення поширення заразних хвороб коней застосовували методи епізоотологічного аналізу, лабораторних досліджень на герпесвірусні інфекції першого та другого типів у РДП, копрологічних досліджень на гельмінтози та статистичного аналізу.

Результати досліджень та їх інтерпретація. За період з 2013 по 2017 роки нами був проведено моніторинг коней у РДП щодо інфікованості герпесвірусними інфекціями першого та другого типів. У період з 2013 по 2017 роки було досліджено в реакції дифузійної преципітації

1301 проби сироваток крові коней. З них позитивно прореагували до герпесвірусної інфекції першого типу 412 досліджуваних зразків тварин, до герпесвірусної інфекції другого типу – 473, а спільно уражені герпесвірусними інфекціями першого та другого типів було виявлено 345 тварин. Проаналізувавши епізоотичну ситуацію щодо поширення ГВК 1 та ГВК 2 типів та їх сумісного перебігу у відсотковому співвідношенні за останні п'ять років, було встановлено, що в різні роки було уражено від 14% у 2017 році до 46% у 2013 році. А також отримані дані свідчать про зниження поширеності герпесвірусної інфекції другого типу від 47% у 2014 році до 16% у 2017 році.

Спільне ураження ГВК 1 та ГВК 2 типів то знижувалось – до 12% у 2017 році, то зростало – до 40% у 2013 році. Найнижчий ступінь інфікованості спостерігався в 2017 році щодо ГВК 1 типу – 14%, ГВК 2 типу – 16%, двома типами вірусу 12% досліджених тварин.

У господарствах Тернопільської, Житомирської, Хмельницької, Київської, Чернівецької та Луганської областей реєстрували поширення герпесвірусної інфекції першого типу. При цьому найвищий рівень інфікованості припадає на Тернопільську область, а найменший на Чернівецьку.

Щодо поширення герпесвірусної інфекції другого типу визначено, що найвищий відсоток уражених коней зареєстрували також в Тернопільській області. У племінних репродукторах Чернівецької області рівень інфікованості на ГВК 1 та ГВК 2 типів не перевищує 10% поголів'я, а в кінних заводах ГВК 1 та ГВК 2 типів уражені жеребці-плідники та кобили, які є основним джерелом збудника для молодих тварин.

Значне ураження поголів'я коней на Тернопільщині зумовлено значною концентрацією поголів'я племінних тварин, що становить більше 230 голів тварин, крім того, щороку завозять племінних жеребців, яких не досліджують на герпесвірусні інфекції.

Внаслідок проведених досліджень виявлено, що у всіх регіонах найбільш поширені стронгілідози коней. Також досить часто зустрічаються випадки зараження коней діктьокаулезом, це свідчить про випасання коней на сумісних пасовищах із великою рогатою худобою. Такий випадок зареєстрований у Житомирській області і свідчить про неправильне ведення технології вирощування коней. Високий ступінь ураженості коней анопцефалозом було виявлено у м. Рокитне Київської області.

У господарствах дегельмінтизацію поголів'я коней проводили ретос препаратами з діючою речовиною івермектин різних виробників. Перед введенням антгельмінтиків та після їх введення було проведено низку копрологічних досліджень.

Було визначено, що після застосування кормового антгельмінтика «Універму» в дозі 50 мг/кг живої ваги тіла тварини у частини коней

спостерігали повне звільнення від гельмінтів. Разом з тим виявляли проби, у яких в 1 грамі фекалій було знайдено понад 100 яєць гельмінтів. Результати досліджень свідчать про те, що ефективність ангельмінтиків є вибірковою, залежно від кількості діючої речовини, яка потрапила разом з кормом. На основі проведених досліджень було визначено, що екстенсивна ефективність препарату становить 79%.

Ми також визначали залежність між наявністю паразитарних хвороб та ураженням герпесвірусними інфекціями першого та другого типів у коней.

Тварини, які позитивно реагують під час дослідження на герпесвірусні інфекції мають у більшості випадків вищу ступінь інвазованості порівняно з іншими. Гельмінти знижують резистентність організму, що сприяє розвитку субінфекції.

Таким чином, у господарствах, де утримується племінне поголів'я коней, слід проводити дегельмінтизацію препаратами, які мають у своєму складі не лише одну діючу речовину. Для того щоб дотриматися точного дозування діючої речовини антигельмінтика препарати, необхідно вводити підшкірно або за допомогою шприців-тубусів з пастою per os.

Висновок

На основі проведених досліджень було визначено, що найвищий відсоток позитивно реагуючих тварин до ГВК 1 та ГВК 2 типів в господарствах Тернопільської області, а найнижчий у Чернівецькій області. Доведено, що з паразитарних хвороб коней до найбільш поширених у досліджених областях належать стронгілідози. Також досить часто зустрічаються випадки зараження коней діктіокаульозом та параскаридозом. Дегельмінтизацію коней варто проводити препаратами комплексної дії, які мають у своєму складі декілька діючих речовин та дотримуватися точного дозування.